

Kaba, 1883. október 13. – Debrecen, 1946. május 10.

Az elemi és a középiskolát Debrecenben végezte. Jogi tanulmányait az itteni jogakadémián kezdte, de Budapesten, majd Kolozsvárott fejezte be, de jogot hallgatott Bécsben, Berlinben, Grazban, Lipcsében, Genfben és Párizsban is. 1909-ben szerzett ügyvédi oklevelet. 1910-ben ügyvédi irodát nyitott Debrecenben. 1913-ban a debreceni református egyház főjegyzőjévé választotta. Egyetemi tanulmányai befejeztével belépett a Függetlenségi és 48-as Pártba, hamarosan a Hajdú vármegyei és a debreceni szervezet titkára, majd ügyvezető alelnöke lett. 1911-ben bekerült a Hajdú vármegyei törvényhatósági bizottságba. 1912-ben kezdeményezésére alakult meg a Debreceni Reformtársaság, amely elnökévé választotta. 1917 júliusában a hajdúszoboszlói választókerületben képviselővé választották. Amikor 1916 júliusában Károlyi kilépett a függetlenségi pártból és új pártot alapított, húsz társával együtt követte vezérét az új Függetlenségi és 48-as (Károlyi) Pártba. A polgári demokratikus forradalom győzelme után, 1918. november 2-án kinevezték a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium politikai államtitkárává. 1919. január 24-ig kidolgozta és közzétette a Károlyi-kormány közoktatásügyi programját, amelyben többek között javasolta, hogy az ingyenes és kötelező oktatást tizennégy éves korig terjesszék ki. A Károlyi köztársasági elnökké választása után megalakult Berinkey-kormányban, 1919. január 25-től március 21-ig az igazságügy-miniszteri tárcát vezette. A Tanácsköztársaság idején visszavonult Debrecenbe. A kommün bukása után Bécsbe emigrált, ahol jogtanácsosként dolgozott. 1923-ban tért vissza Debrecenbe, ahol folytatta ügyvédi tevékenységét, és ismét a tiszántúli református egyházkerület főjegyzője lett. Bekapcsolódott a helyi közéletbe. Az 1926. évi választásokon nem indult, Hegymegi Kiss Pál képviselőségét támogatta, aki az ellenzéki Függetlenségi Polgári Balpárt programjával be is jutott a parlamentbe. 1931-ben a hajdúszoboszlói választókerületben ellenzékiek felkérésére vállalta a jelölést. A hatóságok választási csalással megakadályozták, hogy mandátumhoz jusson. 1931-ben ismerkedett meg Bajcsy-Zsilinszky Endrével. Az 1935. évi választásokon barátja mellett korteskedett. Egy ellenzéki polgári blokk létrehozása érdekében támogatta a Független Kisgazdapárt és a Nemzeti Radikális Párt 1936. évi fúzióját. Maga is közeledett a kisgazdapárthoz, hajlandó volt vele együttműködni, bár a pártba nem lépett be. 1937-ben, amikor a Márciusi Front zászlót bontott, rokonszenvvel fogadta annak törekvéseit, s kapcsolatot tartott a debreceni szervezőkkel. A második világháború alatt szóban és írásban számtalanszor bírálta az egymást váltó kormányok kül- és belpolitikáját, valamint nemzetiségi politikáját. 1944. április 16-án a Gestapo letartóztatta; hat napig tartó kínzás után a református egyház erélyes közbenjárására engedték ki. Szülőfaluja határában egy tanyán rejtőzött, itt kereste fel egy magas rangú szovjet tiszt, aki felkérte, hogy mint a város egyik legtekintélyesebb polgára vegyen részt az élet újrarendezésében. November 26-án érkezett Debrecenbe, azonnal bekapcsolódott a nemzeti bizottság létrehozását, majd az ideiglenes kormány felállítását célzó tárgyalásokba. 1944. december 5-én a Debreceni Nemzeti Bizottság elnökévé választották. Tagja lett az Ideiglenes Nemzetgyűlés előkészítő bizottságának. Felmerült, hogy legyen az Ideiglenes Nemzetgyűlés elnöke, vagy vállaljon tisztséget az Ideiglenes Nemzeti Kormányban. Az Ideiglenes Nemzetgyűlés egyik alelnöki posztjára igent mondott, 1944. december 21. és 1945. november 29. között tagja volt az Ideiglenes

Nemzetgyűlés elnökségének is. Nagy szerepe volt abban, hogy Zsedényi Bélát választották meg a nemzetgyűlés elnökévé. 1945. november 4-én – közéleti személyiségként – újra képviselő lett.